

**VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS
DUJŲ IR ELEKTROS DEPARTAMENTO
DUJŲ SKYRIUS**

Teikti Komisijos posėdžiui
Komisijos pirmininko
pavadootojas
Jonas Makauskas

2017-11-23

**PAŽYMA
DĖL AKCINĖS BENDROVĖS „ACHEMA“ GAMTINIŲ DUJŲ SKIRSTYMO KAINOS
VIRŠUTINĖS RIBOS 2018–2022 METAMS NUSTATYMO IR GAMTINIŲ DUJŲ
SKIRSTYMO KAINOS PATVIRTINIMO**

2017-11-23 Nr. O5E-345
Vilnius

1. Bendrosios nuostatos

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 9 straipsnio 1 dalimi, gamtinių dujų sektoriuje Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija), nustatydamą viršutines paslaugų kainų ribas, reguliuoja perdavimo, skirstymo, skystinimo, laikymo ir garantinio tiekimo paslaugų kainas. Komisija 2012 m. lapkričio 22 d. nutarimu Nr. O3-368 „Dėl akcinės bendrovės „Achema“ gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinės ribos nustatymo“ nustatė AB „Achema“ (toliau – Bendrovė) 11,14 Eur/tūkst. m³ (38,48 Lt/tūkst. m³)¹ (1,07 Eur/MWh) gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinę ribą, galiojančią nuo 2013 m. sausio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d.

Bendrovė, vadovaudamasi Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodikos, patvirtintos Komisijos 2013 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. O3-367 „Dėl Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Metodika), 83 punktu, 2017 m. rugsėjo 20 d. raštu Nr. 002/1408 pateikė duomenis skirstymo kainos viršutinei ribai 2018–2022 metams nustatyti. Duomenys buvo patikslinti Bendrovės 2017 m. spalio 24 d. raštu Nr. 002/1566, 2017 m. lapkričio 21 d. raštu Nr. 002/1719 ir 2017 m. lapkričio 21 d. raštu (reg. Nr. R1-11155).

Komisijos Dujų ir elektros departamento Dujų skyrius (toliau – Dujų skyrius), vadovaudamasis Metodikos nuostatomis suskaičiavo Bendrovės gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinę ribą 2018–2022 m.

2. Gamtinių dujų skirstymo veiklos investicijų programa

Bendrovė investicijų į gamtinių dujų skirstymo veiklą 2018–2022 m. neplanuoja, todėl gamtinių dujų skirstymo veiklos investicijų programos Komisijai nepateikė.

3. Gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinės ribos nustatymas 2018–2022 m.

¹ Kaina eurais nustatyta Komisijos 2014 m. liepos 28 d. nutarimu Nr. O3-451 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2012 m. lapkričio 22 d. nutarimo Nr. O3-368 „Dėl akcinės bendrovės „Achema“ gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinės ribos nustatymo“ pakeitimo“.

Vadovaujantis Metodikos 47 punktu, gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinė riba ($T_{sk, rib}$) skaičiuojama pagal Metodikos 43 formulę, kurioje įvertinamos nustatytos metinės skirstymo veiklos bazinės pajamos, skirstymo veiklos investicijų grąža, suskaičiuota pagal Metodikos 12.9.1 papunktį, ir nustatytas skirstymo metinis bazinis (pirmųjų reguliavimo periodo metų) gamtinių dujų kiekis.

3.1. Bazinio gamtinių dujų skirstymo kiekio nustatymas

Bendrovė nurodė, kad 2018–2022 m. reguliavimo periodu planuoja vidutiniškai paskirstyti po 20.000 MWh per metus t. y. 53,71 proc. mažiau nei buvo paskirstoma 2013–2017 m. laikotarpiu (vidutiniškai 43.209 MWh per metus). Bendrovė nurodė, kad pagal Bendrovės perspektyvinius planus planuojama garu apsirūpinti iš gamybinių procesų ir nereikės leisti garo katilų, kurie garo gamybai naudoja deginamas gamtines dujas, todėl krenta gamtinių dujų suvartojimas. Taip pat Bendrovė paaiškino, kad per 2013–2016 m. gamtinių dujų suvartojimas buvo išaugęs dėl neplanuoto pašildymo katilinių darbo.

3.2. Reguliuojamo turto vertė

Vadovaujantis Metodikos 12.9.3¹ papunkčiu, gamtinių dujų skirstymo veiklai priskirtino reguliuojamo turto vertė (RAB) nustatoma pagal Metodikos 4¹ formulę. Bendrovė nurodė, kad 2017 m. gruodžio 31 d. ekonomiškai pagrįsta ilgalaikio turto vertė yra lygi 116.395 Eur. Skirstymo veiklai priskiriamo ilgalaikio turto vertės skaičiavimas 2017 m. gruodžio 31 d. pateiktas 1 lentelėje.

1 lentelė. Skirstymo veiklos ekonomiškai pagrįsta ilgalaikio turto vertė 2017 m. gruodžio 31 d.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Mato vnt.	Skirstymo veikla
			2017 m. gruodžio 31 d.
1.	Ekonomiškai pagrįsta ilgalaikio turto (RAB) vertė 2017 m. gruodžio 31 d. (2+3-4-5+6-7-8-9)	Eur	116.395
2.	Likutinė reguliuojamos veiklos ilgalaikio turto vertė 2017 m. sausio 1 d.	Eur	119.249
3.	Dujų įmonės su Komisija suderintos bei įgyvendintos investicijos per 2017 m.	Eur	0
4.	Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos, priskaitytos per 2017 m.	Eur	2.854
5.	Parduoto, perleisto ir nurašyto turto likutinė vertė 2017 m. gruodžio 31 d.	Eur	0
6.	Atsargos, kurias dujų įmonė privalo laikyti 2017 m. gruodžio 31 d.	Eur	0
7.	Dotacijų ir subsidijų (įskaitant vartotojų prijungimo įmokas, ES fondų lėšas) likutinė vertė 2017 m. gruodžio 31 d.	Eur	0
7.1.	Iš jų: naujų vartotojų prijungimo įmokos	Eur	0
8.	Nenaudojamo, laikinai nenaudojamo (užkonservuoto) turto vertė 2017 m. gruodžio 31 d.	Eur	0
9.	Nebaigtos statybos vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigai 2017 m. gruodžio 31 d.	Eur	0

3.3. Gamtinių dujų skirstymo veiklos pajamų lygio nustatymas

Metinės skirstymo veiklos bazinės sąnaudos skaičiuojamos pagal Metodikos 44 formulę kaip gamtinių dujų sąnaudų technologinėms reikmėms, nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų, remonto, techninės priežiūros ir eksploatavimo sąnaudų, personalo sąnaudų, mokesčių sąnaudų, administracinių sąnaudų, rinkodaros ir pardavimų sąnaudų, kitų paskirstytinų sąnaudų bei skirstymo

sistemos balansavimo sąnaudų (jeigu skirstymo sistemos operatorius yra atsakingas už skirstymo sistemos subalansavimą) suma.

3.3.1 Gamtinių dujų sąnaudos technologinėms reikmėms

Bendrovė nurodė, kad gamtinių dujų sąnaudų technologinėms reikmėms nepatiria ir 2018–2022 m. gamtinių dujų sąnaudų technologinėms reikmėms neplanuoja.

3.3.2. Nusidėvėjimo sąnaudos

Vadovaujantis Metodikos 12.2.1 papunkčiu, nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos nustatomos atsižvelgiant į metų, kuriems nustatoma kainų viršutinė riba, pradžiai esančių atitinkamai paslaugai priskirtų ilgalaikio turto vienetų priskaitytiną metinę nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų sumą.

Bendrovė planuoja, kad ekonomiškai pagrįsta gamtinių dujų skirstymo veiklai priskiriamo ilgalaikio turto vertė 2017 m. gruodžio 31 d. sudarys 116.395 Eur, o 2017 m. nusidėvėjimo sąnaudos – 2.854 Eur. Bendrovė nurodė, kad investicijų į gamtinių dujų veiklą 2018–2022 m. nenumato ir nusidėvėjimo sąnaudas 2018–2022 m. planuoja pagal 2017 m. nusidėvėjimo sąnaudas.

Dujų skyrius bazinėmis nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudomis siūlo pripažinti 2.854 Eur.

3.3.3. Remonto, techninės priežiūros ir eksploatavimo sąnaudos

Vadovaujantis Metodikos 12.3 papunkčiu, remonto, priežiūros, eksploatavimo sąnaudų apimtis nustatoma atsižvelgiant į praėjusio reguliavimo periodo paskutinių penkerių metų Komisijos nustatytą ir faktinę šių sąnaudų metinę apimtį: jeigu gamtinių dujų įmonė per praėjusį reguliavimo periodą dirbo efektyviai, t. y. praėjusio reguliavimo periodo operacinės sąnaudos (OPEX) buvo mažesnės už Komisijos nustatytas, – atsižvelgiama į faktinę pagrįstą šių sąnaudų metinę apimtį, įvertinus suderintas su Komisija ir įvykdytas/neįvykdytas investicijas. Jeigu gamtinių dujų įmonė per praėjusį reguliavimo periodą dirbo neefektyviai, t. y. praėjusio reguliavimo periodo operacinės sąnaudos (OPEX) buvo didesnės už Komisijos nustatytas, – atsižvelgiama į Komisijos nustatytą šių sąnaudų metinę apimtį.

Remiantis Komisijos Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus 2012 m. lapkričio 21 d. pažyma Nr. O5-315 „Dėl akcinės bendrovės „Achema“ gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinės ribos ir konkrečios skirstymo kainos patvirtinimo“ (toliau – Pažyma), Bendrovei 2013–2017 m. laikotarpiui buvo nustatytos 1.451 Eur (5,01 tūkst. Lt) techninės priežiūros ir eksploatavimo sąnaudos. Nors faktinės 2013–2017 m. vidutinės metinės Bendrovės remonto, techninės priežiūros ir eksploatavimo sąnaudos (2.201 Eur) yra didesnės nei Komisijos nustatytos, Bendrovė prašo atsižvelgti į tai, kad brango atliekų tvarkymo, darbo saugos, įrengimų išlaikymo ir kitos sąnaudos bei nustatyti 1.490 Eur remonto, techninės priežiūros ir eksploatavimo sąnaudas 2018–2022 m. reguliavimo periodui.

Atkreiptinas dėmesys, kad Bendrovei 2013–2017 m. Komisijos nustatytos techninės priežiūros ir eksploatavimo sąnaudos kasmet galėjo būti koreguojamos pagal Metodikos 49.2 papunktį, įvertinant infliacijos įtaką nustatytoms sąnaudoms. Tačiau Bendrovė neteikė duomenų kainos viršutinei ribai koreguoti pagal Metodikos 84 punktą, todėl Bendrovei nustatyta gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinė riba nebuvo koreguojama per visą 2013–2017 m. reguliavimo periodą.

Įvertinus Lietuvos statistikos departamento paskelbtą 2013 m., 2014 m., 2015 m. ir 2016 m. metinę rugsėjo mėn. infliaciją (palyginus su ankstesnių metų rugsėjo mėn. infliacija), Bendrovei 2017 m. nustatytos techninės priežiūros ir eksploatavimo sąnaudos, pakoreguotos pagal Metodikos 49.2 papunktį, sudaro 1.435,7 Eur ($1.451 * 1,002 * 0,9985 * 0,985 * 1,004 = 1.435,7$). Pakoreguotų Bendrovei nustatytų remonto, techninės priežiūros ir eksploatavimo sąnaudų skaičiavimas parodytas 2 lentelėje Papildomai įvertinus 2017 m. metinę rugsėjo mėn. infliaciją (palyginus su 2016 m. rugsėjo mėn. infliacija), Bendrovės techninės priežiūros ir eksploatavimo sąnaudos, pakoreguotos pagal

Metodikos 49.2¹ papunktį (taikomą nuo kainų viršutinių ribų naujo reguliavimo periodo pradžios), 2018 m. sudarys **1.490 Eur** ($1.435,7 \cdot 1,038 = 1.490$).

2 lentelė. Pakoreguotų 2013–2017 m. Bendrovei nustatytų remonto, techninės priežiūros ir eksploataavimo sąnaudų skaičiavimas

Metai	Infliacija (rugsėjo mėn., palyginti su ankstesnių metų rugsėjo mėn.) (I_v)	Efektivumo rodiklis (E_{ef})	$1 + I_v - E_{ef} $	Techninės priežiūros ir eksploataavimo sąnaudos
2013	0,004	0,002	1,002	1.454
2014	-0,001	-0,0005	0,9985	1.452
2015	-0,01	-0,005	0,985	1.430
2016	0,008	0,004	1,004	1.436
2017	0,048	0,01	1,038	1.490

Dujų skyrius bazinėmis remonto, techninės priežiūros ir eksploataavimo sąnaudomis siūlo pripažinti 1.490 Eur.

3.3.4. Personalo sąnaudos

Vadovaujantis Metodikos 12.4.1 papunkčiu, personalo sąnaudos nustatomos atsižvelgiant į praėjusio reguliavimo periodo paskutinių metų prieš naują reguliavimo periodą Komisijos nustatytą ir faktinę pagrįstą šių sąnaudų metinę apimtį ir darbuotojų skaičių, įvertinus suderintas su Komisija ir įvykdytas / neįvykdytas investicijas. Jeigu gamtinių dujų įmonė per praėjusį reguliavimo periodą dirbo efektyviai, t. y. praėjusio reguliavimo periodo operacinės sąnaudos (OPEX) buvo mažesnės už Komisijos nustatytas, – atsižvelgiama į faktinę pagrįstą šių sąnaudų metinę apimtį. Jeigu gamtinių dujų įmonė per praėjusį reguliavimo periodą dirbo neefektyviai, t. y. praėjusio reguliavimo periodo operacinės metinės sąnaudos (OPEX) buvo didesnės už Komisijos nustatytas, – atsižvelgiama į Komisijos nustatytą šių sąnaudų metinę apimtį.

Remiantis Pažyma, Bendrovei 2013–2017 m. laikotarpiui buvo nustatytos 6.296 Eur (21,74 tūkst. Lt) metinės personalo sąnaudos, kurias sudarė sąnaudos darbui apmokėti (4.576 Eur) ir įmokos socialiniam draudimui (1.720 Eur). Bendrovė prašo atsižvelgti į darbuotojų skaičiaus pokytį ir vidutinio darbo užmokesčio Lietuvoje padidėjimą bei nustatyti Bendrovei 8.275 Eur su darbo užmokesčiu susijusias sąnaudas 2018–2022 m. reguliavimo periodui.

Bendrovė nurodė, kad gamtinių dujų skirstymo veiklą vykdo Bendrovės santechnikos cechasis, kuriame 2012–2016 m. dirbo 42 darbuotojai, o 2017 m. – 41. Atsižvelgiant į tai, darbuotojų skaičius sumažėjo 2,4 proc. Vidutinis darbuotojo darbo užmokestis padidėjo nuo 945 Eur/mėn. 2012 m. iki 1.214 Eur/mėn. 2017 m., t. y. 28 proc. Bendrovė, atsižvelgdama į darbo užmokesčio didėjimą ir darbuotojų skaičiaus pasikeitimą, 2017 m. planuoja 7.866 Eur personalo sąnaudas ($6.296 \cdot (1 + 0,28) \cdot (1 - 0,024) = 7.866$ Eur).

Atkreiptinas dėmesys, kad Bendrovei 2013–2017 m. Komisijos nustatytos su darbo užmokesčiu susijusios sąnaudos kasmet galėjo būti koreguojamos pagal Metodikos 49.7.5 ir 49.8 papunkčius, įvertinat vidutinio darbo užmokesčio pokyčio įtaką nustatytoms sąnaudoms. Įvertinus Lietuvos statistikos departamento skelbiamą vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytį 2013–2016 m. ir 2013 m., 2014 m., 2015 m. bei 2016 m. metinę rugsėjo mėn. infliaciją (palyginus su ankstesnių metų rugsėjo mėn. infliacija), pagal Metodikos 49.7.5 pakoreguotos 2016 m. su darbo užmokesčiu susijusios sąnaudos sudaro 7.838 Eur ($6.296 \cdot 1,049 \cdot 1,0475 \cdot 1,049 \cdot 1,08 = 7.838$ Eur). Pakoreguotų Bendrovei nustatytų darbo užmokesčių sąnaudų skaičiavimas parodytas 3 lentelėje. Įvertinus Lietuvos Respublikos finansų ministerijos skelbiamą prognozuojamą 2017 m. vidutinį darbo užmokesčio pokytį ir metinę infliaciją, pagal Metodikos 49.8 papunktį pakoreguotos 2017 m. su darbo užmokesčiu susijusios sąnaudos sudarytų 8.352 Eur ($7.383 \cdot 1,0655 = 8.352$ Eur), t. y. 486 Eur daugiau nei planuoja Bendrovė. Atsižvelgdamas į tai, Dujų skyrius siūlo nustatant Bendrovei personalo sąnaudas 2018 m. vadovautis Bendrovės planuojamomis 7.866 Eur 2017 m. darbo užmokesčio sąnaudomis.

3 lentelė. Pakoreguotų 2013–2017 m. Bendrovei nustatytų darbo užmokesčių sąnaudų skaičiavimas

Metai	Darbo užmokesčio pokytis (ΔDU)	Infliacija (I_v)	Efektyvumo rodiklis (E_{ef})	$1 + (\Delta DU) \cdot E_{ef} $	DU sąnaudos, Eur
2013	0,051	0,004	0,0020	1,0490	6.605
2014	0,048	-0,001	-0,0005	1,0475	6.919
2015	0,054	-0,010	-0,0050	1,0490	7.258
2016	0,084	0,008	0,0040	1,0800	7.838
2017	0,083	0,035	0,0175	1,0655	8.352

Vadovaujantis Metodikos 12.4.2¹ papunkčiu, taikomu nuo Bendrovės kainų viršutinių ribų naujo reguliavimo periodo pradžios, personalo sąnaudos nustatomos atsižvelgiant į Finansų ministerijos skelbiamą vienerių metų prognozuojamą vidutinį darbo užmokesčio pokytį, įvertinus 1 proc. efektyvumo rodiklį. Nustatant kainą vėlesniems reguliavimo metams pokytis pakoreguojamas atsižvelgiant į faktinį Statistikos departamento skelbiamą darbo užmokesčio augimą.

Remiantis Finansų ministerijos makroekonominių rodiklių projekcija, vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio indeksas 2018 metams yra 106,2, kuris, įvertinus efektyvumo rodiklį, yra lygus 5,2 proc. Atsižvelgdama į tai, ir vadovaudamasi Metodikos 12.4.2¹ papunkčiu, Bendrovė 2018 m. planuoja 8.275 Eur ($7.866 \cdot 1,052 = 8.275$ Eur) darbo užmokesčio sąnaudas, kuriose 6.298 Eur sudaro darbo užmokesčio sąnaudos, o 1.977 Eur – privalomojo socialinio draudimo sąnaudos.

Taip pat Bendrovė 2018–2022 m. planuoja 59 Eur darbuotojų saugos ir sveikatos sąnaudas bei 1 Eur komandiruočių sąnaudas kasmet, kurias planuoja atsižvelgdama į 2017 m. duomenis. Nors Bendrovei 2013–2017 m. laikotarpiui tokių sąnaudų nebuvo nustatyta, tačiau Metodikos 12.4.5 papunktis numato, kad Komisija, nustatydamą personalo sąnaudas, gali atsižvelgti į gerą praktinį pavyzdį turinčių palyginamų ar analogiškų gamtinių dujų įmonių lyginamosios analizės duomenis, taip pat įvertinti istorinių faktinių tos pačios gamtinių dujų įmonės sąnaudų rodiklių pasikeitimo priežasčių pagrįstumą. Atsižvelgdamas į tai, kad kitos gamtinių dujų skirstymo įmonės taip patiria darbuotojų saugos ir sveikatos sąnaudas bei komandiruočių sąnaudas, kurios yra įtraukiamos į gamtinių dujų skirstymo kainų viršutines ribas, Dujų skyrius siūlo pripažinti Bendrovės darbuotojų saugos ir sveikatos sąnaudas bei komandiruočių sąnaudas.

Bendrovės 2018–2022 m. planuojamos personalo sąnaudos parodytos 4 lentelėje.

4 lentelė. Bendrovės 2018–2022 m. planuojamos personalo sąnaudos, Eur

	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.
Personalo sąnaudos, Eur	8.335	8.335	8.335	8.335	8.335
<i>Darbo užmokesčio sąnaudos</i>	6.298	6.298	6.298	6.298	6.298
<i>privalomojo socialinio draudimo sąnaudos</i>	1.977	1.977	1.977	1.977	1.977
<i>Garantinio fondo įmokų sąnaudos</i>	0	0	0	0	0
<i>Darbuotojų saugos ir sveikatos sąnaudos</i>	59	59	59	59	59
<i>Mokymų, kvalifikacijos kėlimo, studijų sąnaudos</i>	0	0	0	0	0
<i>Komandiruočių sąnaudos</i>	1	1	1	1	1

Dujų skyrius bazinėmis personalo sąnaudomis siūlo pripažinti 8.335 Eur.

3.3.5. Kitos reguliuojamos veiklos sąnaudos

Mokesčių sąnaudų, administracinių sąnaudų, rinkodaros ir pardavimų sąnaudų bei kitų paskirstytinų sąnaudų Bendrovė neplanuoja. Į 2013–2017 m. galiojančią Bendrovės gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinę ribą šios sąnaudų grupės taip pat nebuvo įtrauktos.

Dujų skyrius, įvertinęs Bendrovės pateiktus duomenis, 2018–2022 m. reguliavimo periodui siūlo pripažinti 12.679 Eur Bendrovės bazines gamtinių dujų skirstymo veiklos sąnaudas.

3.4. Investicijų grąža

Vadovaujantis Metodikos 12.9.1 papunkčiu, investicijų grąža nustatoma atsižvelgiant į protingumo kriterijų atitinkančios investicijų grąžos normą pagal formulę:

$$ROI_i = r / 100 \times RAB_i$$

čia: ROI_i – investicijų grąža, priskirtina paslaugai, Eur;

i – reguliuojamų kainų paslauga;

r – protingumo kriterijų atitinkanti investicijų grąžos norma, proc.;

RAB_i – paslaugai priskirtino reguliuojamo turto vertė, Eur.

Metodikos 12.9.2 papunktis numato, kad investicijų grąžos norma nustatoma vadovaujantis Investicijų grąžos normos nustatymo metodika, patvirtinta Komisijos 2015 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. O3-510 „Dėl Investicijų grąžos normos nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Investicijų grąžos normos nustatymo metodika).

Vadovaujantis Investicijų grąžos normos nustatymo metodikos 5 punktu, investicijų grąžos norma nustatoma kaip vidutinė svertinė kapitalo kaina pagal formulę:

$$r = WACC = R_d \times W_D + R_e \times \frac{1}{1-m} \times W_E;$$

čia: r – protingumo kriterijų atitinkanti investicijų grąžos norma, proc.;

WACC – vidutinė svertinė kapitalo kaina, proc.;

W_D – skolintas kapitalas (finansavimo skolintomis lėšomis dalis), vieneto dalimis;

W_E – nuosavas kapitalas (finansavimo nuosavomis lėšomis dalis), vieneto dalimis;

R_d – skolinto kapitalo kaina, proc.;

R_e – nuosavo kapitalo grąža, proc.;

m – Lietuvoje taikomas pelno mokesčio tarifas, vieneto dalimis.

Vadovaujantis Investicijų grąžos normos nustatymo metodikos 16 punktu, duomenys investicijų grąžos normai apskaičiuoti yra skelbiami Komisijos interneto svetainėje kasmet iki rugpjūčio 1 d. Remiantis Komisijos skelbiamais duomenimis², investicijų grąža, taikoma gamtinių dujų ir centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų įmonėms nustatant kainų viršutines ribas 2018–2022 m., yra lygi **4,15 proc.**:

$$r = WACC = 2,05 \times 0,60 + 6,20 \times \frac{1}{1-0,15} \times 0,40 = 4,15 \text{ proc.}$$

Investicijų grąžos normos skaičiavimas parodytas 5 lentelėje.

5 lentelė. Investicijų grąžos normos skaičiavimas 2018–2022 m.

Rodiklis		Reikšmė
Protingumo kriterijų atitinkanti investicijų grąžos norma	WACC	4,15

² <http://www.regula.lt/dujos/Puslapiai/licencijavimas/wacc-skaiciavimo-duomenys.aspx>

Skolintas kapitalas (finansavimo skolintomis lėšomis dalis), vieneto dalimis	W_D	0,60
Nuosavas kapitalas (finansavimo nuosavomis lėšomis dalis), vieneto dalimis	W_E	0,40
Skolinto kapitalo kaina, proc.	R_d	2,05
Nuosavo kapitalo grąža, proc.	R_e	6,20
Lietuvoje taikomas pelno mokesčio tarifas, vieneto dalimis	m	0,15
Nerizikingų investicijų grąžos norma, proc.	R_r	2,64
Nuosavybės rizikos premija, proc.	R_{erp}	4,88
Santykinis rizikos matmuo, atspindintis ūkio šakos rizikingumo lygį, palyginti su bendru šalies ūkio rizikingumu (svertinė β)	β	0,73

Pagal Metodikos 12.9.3¹ papunktį apskaičiuota Bendrovės 2017 m. gruodžio 31 d. ekonomiškai pagrįsta ilgalaikio turto vertė yra lygi 116.395 Eur (1 lentelė). Įvertinus 2017 m. gruodžio 31 d. suskaičiuotą laukiamą ilgalaikio turto vertę ir Bendrovei nustatytą investicijų grąžos normą 4,15 proc., 2018 m. investicijų grąža sudaro **4.830 Eur** ($116.395 \cdot 0,0415 = 4.830$ Eur).

3.5. Gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinė riba

Bendrovės gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinės ribos skaičiavimas parodytas priede pateiktoje lentelėje. Bendrovės gamtinių dujų skirstymo veiklos pajamų lygis 2018 m. sudaro 17.509 Eur, t. y. 21,51 proc. mažiau nei buvo nustatyta 2013–2017 m. reguliavimo periodui (22.307 Eur). Įvertinęs 2018 m. Bendrovės planuojamą skirstyti gamtinių dujų kiekį (20.000 MWh), kuris palyginti su 2013–2017 m. reguliavimo periodui nustatytu baziniu gamtinių dujų skirstymo kiekiu mažėja 4,05 proc., Dujų skyrius suskaičiavo Bendrovės gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinę ribą (be PVM) 2018–2022 m. – **0,88 Eur/MWh**:

$$T_{sk, rib} = 17.509 / 20.000 = 0,88 \text{ Eur/MWh}$$

Lyginant su 2017 m. galiojančia Bendrovės skirstymo kainos viršutine riba (1,07 Eur/MWh), 2018 m. **gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinė riba mažėja 0,19 Eur/MWh arba 17,76 proc.** Pagrindinė Bendrovės gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinės ribos mažėjimo priežastis – sumažėjusi Bendrovei taikoma investicijų grąžos norma ir investicijų grąža.

4. Gamtinių dujų skirstymo kaina 2018 m.

Vadovaujantis Gamtinių dujų įstatymo 9 straipsnio 16 dalimi, konkrečias perdavimo, skystinimo, laikymo, skirstymo kainas, neviršijančias nustatytų kainų viršutinių ribų, kiekvienais metais nustato gamtinių dujų įmonės. Komisija, patikrinusi ir nustačiusi, kad kainos ir (ar) buitiniams vartotojams nustatyti tarifai apskaičiuoti nesilaikant kainų ir (ar) tarifų nustatymo reikalavimų, nustatytų kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodikose, kad jos diskriminuoja vartotojus ir (ar) yra klaidingos, gamtinių dujų įmonėms pateikia nurodymus dėl konkrečių kainų ir tarifų skaičiavimo. Pagal Metodikos 90 punktą konkrečios kainos skaičiuojamos pagal gamtinių dujų kainų nustatymo metodiką, kurią parengia ir kartu su kainų skaičiavimo projektu Komisijai pateikia gamtinių dujų įmonės.

Remiantis Metodikos 51 punktu, gamtinių dujų skirstymo kainos gali būti diferencijuojamos pagal suvartojamą gamtinių dujų kiekį, galią, slėgį ir trukmę. Bendrovė 2017 m. rugsėjo 20 d. raštu Nr. 002/1408 nurodė, kad atsižvelgdama į tai, jog gamtines dujas skirsto sau ir tik vienam vartotojui, gamtinių dujų skirstymo kainos nediferencijuoja ir nuo 2018 m. sausio 1 d. siūlo nustatyti vienanarę gamtinių dujų skirstymo kainą, lygią gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinei ribai. Atsižvelgdamas į tai, Dujų skyrius siūlo patvirtinti Bendrovės gamtinių dujų skirstymo kainą (be PVM), galiosiančią nuo 2018 m. sausio 1 d. – **0,88 Eur/MWh**.

5. Baigiamosios nuostatos

Vadovaudamasis Gamtinių dujų įstatymo 9 straipsnio 1 ir 16 dalimis, Metodika bei įvertinęs Bendrovės 2017 m. rugsėjo 20 d. raštu Nr. 002/1408, 2017 m. spalio 24 d. raštu Nr. 002/1566, 2017 m. lapkričio 21 d. raštu Nr. 002/1719 ir 2017 m. lapkričio 21 d. raštu (reg. Nr. R1-11155) pateiktą informaciją, Dujų skyrius siūlo Komisijai:

1. Nustatyti Bendrovei gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinę ribą 2018–2022 m. reguliavimo periodui – 0,88 Eur/MWh (be PVM).

2. Patvirtinti Bendrovės gamtinių dujų skirstymo kainą, galiosiančią nuo 2018 m. sausio 1 d. – 0,88 Eur/MWh (be PVM).

PRIDEDAMA:

1. Akcinės bendrovės „Achema“ gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinės ribos 2018–2022 m. skaičiavimo lentelė, 1 lapas.

2. Komisijos nutarimo „Dėl akcinės bendrovės „Achema“ gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinės ribos 2018–2022 metams nustatymo“ projektas, 1 lapas.

3. Komisijos nutarimo „Dėl akcinės bendrovės „Achema“ gamtinių dujų skirstymo kainos tvirtinimo“ projektas, 1 lapas.

Dujų skyriaus vyr. specialistė

Lina Karpavičiūtė

Į posėdį kviečiami:

AB „Achema“ atstovai, (info@achema.com).